

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-555/18-A

Název	Základní škola a Mateřská škola Na Balabence
Sídlo	Na Balabence 800, 190 00 Praha 9 - Libeň
E-mail	zs.balabenka@centrum.cz
IČ	61387525
Identifikátor	600040551
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Božena Žižková
Zřizovatel	Městská část Praha 9
Místo inspekční činnosti	Na Balabence 800, 190 00 Praha 9 - Libeň
Termín inspekční činnosti	21. 2. 2018 – 23. 2. 2018 a 26. 2. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Na Balabence, Praha 9, dále („škola“) je úplnou základní školou se všeobecným zaměřením. Vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny.

Vzdělávání je realizováno podle příslušných školních vzdělávacích programů. Škola podporuje zdravý a všestranný rozvoj osobnosti dětí a žáků prostřednictvím rozmanitých projektů, sportovních a mimoškolních aktivit. Výuka anglického jazyka probíhá již od 1. ročníku (včetně výuky rodilým mluvčím).

K 30. 9. 2017 se v MŠ vzdělávalo ve dvou heterogenních třídách 52 dětí, nejvyšší počet dětí byl využit na 98%.

V ZŠ se ke stejnému datu vzdělávalo 529 žáků v 25 třídách (17 tříd na prvním stupni, 8 tříd na druhém stupni). Nejvyšší počet žáků je využit na 77 %. K termínu inspekce bylo poskytováno zájmové vzdělávání 244 žákům v 9 odděleních ŠD.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 50 pedagogických pracovníků (38 učitelů, 3 asistenti pedagoga a 9 vychovatelek v ŠD).

Škola vzdělává žáky (20 % z celkového počtu žáků) s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vývoj školy od posledního inspekčního hodnocení provázela řada změn. Výrazně se navýšil počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků. Vzdělávací nabídka se rozšířila o předškolní vzdělávání v MŠ a přípravné třídy. Ředitelka školy (dále „ředitelka“) využívá svých mnohaletých řídicích i pedagogických zkušeností. Stanovené cíle v koncepci školy se daří postupně naplňovat (v oblasti primární prevence a řešení výchovných problémů efektivní činnost Rodičovského klubu, pestrá nabídka volitelných předmětů, zajišťování bezpečného prostředí, integrace žáků s OMJ, systematické zapojování didaktické techniky do výuky).

Vedení školy se daří jak spolupráce se zákonnými zástupci žáků, kteří se významně zapojují do chodu školy, tak i spolupráce se zřizovatelem, jenž se podílí na financování rodilého mluvčího nebo na zajištění polytechnické výchovy. Navázaná partnerství s dalšími subjekty (*FK Meteor, Sparta aréna, VC Klíčov, Klokánek, Městská policie*) jsou efektivně využívána při realizaci výchovně vzdělávacího procesu a primární prevence. Svými podněty na zlepšení školního prostředí se podílí i žákovská samospráva. Vedení školy podporuje vytváření pozitivního obrazu školy na veřejnosti (mj. tradiční akce v divadle GONG).

Nastavená organizační struktura odpovídá typu a velikosti školy. Účelné delegování kompetencí na dva zástupce a vedoucí učitelku MŠ zajišťuje plynulé fungování školy. Pravidelně porady a operativní schůzky vedení školy s pedagogickými pracovníky umožňují vzájemnou informovanost i pružné řešení vzniklých problémů. Vnitřní kontrolní systém není však zcela funkční. Vedení školy neposkytuje dostatečnou objektivní zpětnou vazbu o organizaci a průběhu vzdělávání jak v MŠ tak i ZŠ. Hospitační činnost vedení školy není systematická, je zacílena především na kvalitu výuky nových učitelů (8). Při zjištěných nedostatcích schází konkrétní systematická metodická pomoc a důsledná následná kontrola přijatých opatření.

Podmínky odborné kvalifikace splňuje 83 % učitelů. Osm pedagogických pracovníků bez požadované kvalifikace může vykonávat přímou pedagogickou činnost. Potřebné vzdělání si dalším studiem doplňují dva učitelé, zbývající pedagogičtí pracovníci jsou zaměstnáni na dobu nezbytně nutnou. Z hospitační činnosti inspekčního týmu vyplynulo, že absence výše zmíněné odbornosti se částečně projevila v nedostacích v metodickém a didaktickém vedení výuky. Systém podpory nově příchozích učitelů je převážně funkční (uvádějící učitel, manuál pro začínajícího učitele). Ředitelka vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“). Vzdělávací akce vycházejí z potřeb školy (bezpečnost žáků, inkluzivní vzdělávání, práce s ICT, předčtenářská gramotnost) a podporují zvyšování odbornosti pedagogů.

Vícezdrojové financování ředitelce umožňuje zajistit plynulý chod školy a realizovat všechny ŠVP. Kvalitu vzdělávání, výuky a rozvoj školy pozitivně ovlivňují průběžné rekonstrukce, vybavení učeben moderními technologiemi a dalšími novými výukovými materiály. Škola disponuje kmenovými a odbornými učebnami (laboratoř chemie, fyzika, výtvarná výchova), keramickou dílnou, knihovnou, cvičnou kuchyňkou. Ke sportovnímu využití žáků slouží dvě tělocvičny a víceúčelové hřiště s umělým povrchem.

Vedení školy věnuje pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků. Vstup do školy je zabezpečen a kontrolován pracovníci recepce, v MŠ videotelefony. Zdravý životní styl dětí a žáků je podporován četnými ozdravnými a sportovními aktivitami školy (školy v přírodě, sportovní kroužky), zapojením do programů *Mléko do škol*, *Ovoce do škol*.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Předškolní vzdělávání probíhalo v příjemné atmosféře. V ranních komunitních kruzích děti rozvíjely svůj verbální projev. Pohybové aktivity svou náročností, strukturou a organizací odpovídaly jejich vývojovým požadavkům. Řízené činnosti korespondovaly s tématem ŠVP PV, učitelky vytvořily nápaditou nabídku činností, volily vhodné pomůcky. Méně přínosné bylo využívání pouze frontálních organizačních forem nebo aktivní zapojení jen několika dětí. Metodické nedostatky se projevily u nekvalifikované učitelky (nesprávná struktura cvičení) nebo při nevhodném užití vyřazovací hry. Závěrečná zpětná vazba byla kvalitní, starší děti byly vedeny i k vzájemnému hodnocení. Pobyť dětí venku byl však svou dobou trvání nedostatečný (v důsledku nevhodné organizace stravování). Průběh vzdělávání v odpoledních hodinách je vhodně doplňován sportovními aktivitami (plavání, mažoretky, sportovní kroužek) a zájmovými kroužky (angličtina, hra na flétnu).

Vzdělávací strategie v *přípravné třídě* efektivně směřují k přípravě dětí na vstup do ZŠ a významnou měrou pomáhají k doplnění dovedností nezbytných pro zvládnutí základního vzdělávání. Děti si hravou formou osvojují potřebné kompetence, jsou vedeny k samostatnosti a mají dostatečný prostor pro rozvoj řečových dovedností. Přiměřeně svému věku využívají sebehodnocení, které je nenásilnou formou vede k uvědomění si vlastních úspěchů či neúspěchů.

Zhlednuté hodiny na *prvním i druhém stupni* základní školy byly vedeny odborně správně, převážná část měla promyšlenou strukturu s jasně definovaným cílem. Společným znakem byla příznivá pracovní atmosféra, otevřená komunikace a respektující přístup mezi učiteli a žáky. Efektivitu vzdělávacího procesu podpořilo časté střídání činností, propojení výkladu nového učiva s reálnými životními situacemi. Účelně byla zařazována práce s názornými pomůckami. Žáci byli vedeni k myšlení v souvislostech a propojování mezipředmětových vazeb (český jazyk, dějepis, občanská výchova). Názornost výuky byla podpořena demonstračním experimentem (fyzika). V menší míře byla zastoupena

systematická práce s textem a efektivnější využívání různých informačních zdrojů. Téměř ve všech hospitovaných hodinách byla názornost výuky podpořena didaktickou technikou. Na druhém stupni byla interaktivní tabule využívána pouze učiteli, což vedlo k nižší efektivitě vzdělávání. Výuka cizích jazyků (anglický a ruský jazyk) směřovala k rozvoji produktivních, interaktivních a receptivních dovedností žáků. Vyučující dbají na soustavnou komunikaci v cizím jazyce. Vyšší počet žáků ve skupině (druhý stupeň) klade velké nároky na přípravu a využití metod a forem práce ze strany učitelů. Motivace žáků je podpořena a rozvíjena zapojením rodilého mluvčího do výuky anglického jazyka. Žákům s OMJ poskytovali vyučující efektivní podporu (noví žáci mají tutorů z řad spolužáků, ověřování pochopení zadaného úkolu). Většina vyučujících velmi dobře pracovala se sebehodnocením a vzájemným hodnocením v průběhu i na konci hodiny. Pedagogové vhodně využívali závěru hodin ke shrnutí učiva, k celkovému vyhodnocení práce žáků nebo celé třídy. Současně dávali prostor pro vyjádření názorů a hodnocení hodiny ze strany žáků.

Kvalitu vzdělávacího procesu napříč oběma stupni zejména u méně zkušených pedagogů však snižovaly některé didaktické a metodické nedostatky (nerovnoměrné časové rozvržení činností, malá pestrost využitých metod a forem výuky zvláště na druhém stupni, nedostatečná diferenciací zohledňující individuální vývoj žáků, jejich rozdílné studijní předpoklady a pracovní tempo).

Při práci asistentů pedagoga byla zaznamenána jak přiměřená pomoc žákům se speciálně vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a žákům s OMJ (zápisy, podpora pozornosti, zprostředkování porozumění úkolům), tak i efektivní podpora učitele (organizační pomoc při hře, dopomoc ostatním žákům).

Zájmové vzdělávání ve ŠD zahrnovalo především řízené činnosti. Vzhledem k omezenému prostoru (ŠD umístěny ve třídách) jsou částečně limitovány spontánní hry. Výsledky práce žáků jsou využívány k výzdobě školy. Činnost ŠD vhodně doplňují výlety a exkurze.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky v MŠ odpovídají věku dětí. Většina z nich se zapojuje do společných činností, je přiměřeně aktivní, adekvátně reaguje na pokyny pedagogů. Vedení pedagogické diagnostiky sice zasahuje do všech vzdělávacích oblastí, ale nevyvozuje potřebné záměry pro další působení a následně přijímání opatření k individualizaci vzdělávání jednotlivců.

Ve výsledcích vzdělávání žáků ZŠ se příznivě odráží soustavná práce pedagogického sboru a monitorování práce žáků v průběhu školního roku. Individuální i celkové výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně sledovány na jednáních pedagogické rady a na úrovni předmětových komisí. K ověřování stupně dosažených vědomostí a dovedností škola využívá externí testování (5., 6. a 9. ročník), jejichž výsledky korespondují s průběžnými výsledky žáků. Ve spolupráci se zřizovatelem probíhá testování znalosti anglického jazyka v 7. ročníku, kdy je žákům umožněno bezplatné složení mezinárodní zkoušky na úrovni A1. K ověřování stupně dosažených vědomostí žáků v některých předmětech škola využívá interní srovnávací testy. Zpětná vazba umožňuje vyučujícím včas reagovat na zjištěné skutečnosti v jednotlivých předmětech. Na základě jejich vyhodnocení a identifikace výukových problémů jsou přijímána konkrétní doporučení ke zlepšení vzdělávacích výsledků a ke zkvalitnění výuky (doučování, podpora žáků se SVP, individuální pomoc žákům s OMJ, spolupráce s rodiči). V ojedinělém případě (anglický

jazyk) jsou však doporučení pouze formální a není zřejmé, jaká systémová opatření byla přijata.

Uplatňované mechanismy hodnocení chování jsou funkční. Škola vytváří motivační prostředí pro žáky obou stupňů ZŠ, počet udělovaných pochval trojnásobně převyšoval uložená kázeňská opatření.

Bezproblémovou adaptaci žáků 1. ročníku pozitivně ovlivňuje spolupráce MŠ a ZŠ. Přejít žáků z prvního na druhý stupeň většinou neprovází výraznější zhoršení prospěchu. Celkové výsledky vzdělávání vypovídají o dobře fungujících podpůrných mechanismech. Funkční poradenský systém napomáhá ke zlepšení výsledků vzdělávání. V péči o děti a žáky spolupracují výchovné poradkyně s vedením školy, školní metodičky prevence, kvalifikovaný logoped, externí školní psycholožka a speciální pedagog. Včasná identifikace problémů jednotlivých žáků je východiskem pro stanovení vhodné podpory (logopedická péče, úprava obsahu a výstupů vzdělávání, plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plán, účelná pomoc asistentů pedagoga, Rodičovský klub). Systematická péče poradenského systému dokládá mj. zlepšení výsledků některých žáků, snížení problémového chování či jejich začlenění do třídního kolektivu. Žákům s OMJ škola nabízí doučování a kroužky výuky češtiny pro cizince. Výsledkem dobré práce pedagogů je úspěšné zvládnutí kulturních rozdílů.

Závěry

Hodnocení vývoje

- od posledního inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků,
- vzdělávací nabídka se rozšířila o předškolní vzdělávání (MŠ a přípravné třídy),
- úprava řídicí struktury o dalšího zástupce ředitelky, posílení poradenského systému.

Silné stránky

- systematická podpora žáků s odlišným mateřským jazykem,
- nastavená forma spolupráce s Rodičovským klubem vede k efektivnějšímu řešení výchovných problémů,
- aktivní rozvoj jazykových kompetencí - umožnění složení mezinárodního testu A1,
- efektivní využívání sebehodnocení i vzájemného hodnocení v MŠ a ZŠ,
- vytváření pozitivního obrazu školy na veřejnosti (mj. tradiční akce pro veřejnost v divadle GONG).

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nedostatečná diferenciací zohledňující individuální vývoj žáků, jejich rozdílné studijní předpoklady a pracovní tempo,
- malá pestrost využitých metod a forem v některých vyučovacích hodinách v ZŠ na druhém stupni,
- nižší efektivita využívání nastaveného kontrolního systému,
- nesystematické vedení pedagogické diagnostiky,

- nevhodná organizace stravování v MŠ pravidelně zkracuje pobyt dětí venku.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zintenzivnit hospitační činnost (MŠ i ZŠ) na všechny vzdělávací oblasti a její závěry využívat ke konkrétním doporučením ke zkvalitnění výuky, důsledně sledovat účinnost přijatých opatření,
- poskytovat účinnou metodickou pomoc učitelům,
- ve vyšší míře zařazovat diferencované úkoly v průběhu vzdělávání zohledňující individuální vývoj žáků a rozdílné studijní předpoklady a pracovní tempo žáků,
- rozšířením metod a forem výuky na druhém stupni ZŠ vést k vyšší aktivitě a pozornosti žáků,
- pokračovat v dělení hodin anglického jazyka i na druhém stupni,
- posilovat samostatnost žáků při získávání a zpracování informací,
- aktivnější podpora čtenářské gramotnosti např. motivační formou čtenářských koutků,
- vést k efektivnějšímu využívání stávající ICT i žáky,
- provádět systematickou pedagogickou diagnostiku v MŠ a sledovat individuální posun každého dítěte,
- upravit organizaci stravování v MŠ tak, aby vyhovovala fyziologickým potřebám dětí.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina právnické osoby Základní školy a Mateřské školy Na Balabence, Praha 9, Na Balabence 800 z 5. 12. 1994 včetně dodatků
2. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 4. 2. 1992 (Školský úřad hl. m. Prahy ze dne 3. 2. 1992)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, platný k termínu inspekce
4. Školní řád, školní rok 2017/2018, Klasifikační řád, školní rok 2017/2018
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola – klíč k budoucnosti platnost od 1. 9. 2016 včetně dodatků
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání V pohodě a s úsměvem každý den platný od 1. 9. 2017
7. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platnost od 1. 9. 2017 včetně dodatků
8. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018 vedené k termínu inspekce
9. Zápisy z metodického sdružení a předmětových komisí školní roky 2016/2017 a 2017/2018
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce
11. Školní matrika vedená k termínu inspekce
12. Výroční zpráva, školní roky 2015/2016, 2016/2017
13. Třídní knihy, školní roky 2016/2017, 2017/2018 vedené k termínu inspekce
14. Záznamy pedagogické diagnostiky vedené k termínu inspekční činnosti
15. Rozvrh vyučovacích hodin školní rok 2017/2018 platný k termínu inspekce

16. Portfolio výchovného poradce a metodika prevence vedené ve školním roce 2017/2018
17. Kniha evidence úrazů vedená k termínu inspekce
18. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2017
19. Výkaz zisku a ztráty za 12/2017
20. Rozbor nákladů za období 12/2017
21. Přehled hospodaření za rok 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Kučerová, školní inspektorka

Mgr. Ivana Kučerová v. r.

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Mgr. Jiří Mikoláš v. r.

Mgr. Vladimíra Melicharová, školní inspektorka

Mgr. Vladimíra Melicharová v. r.

Bc. Jitka Mladenovová, školní inspektorka

Bc. Jitka Mladenovová v. r.

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Mgr. Karel Pešina v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Bc. Šárka Snížková v. r.

V Praze 20. března 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Božena Žižková, ředitelka školy

V Praze 20. března 2018